

والدین در بوم

سمیه مهتدی

موزگار مدرسه شهید چمران - منطقه ۱۵ تهران

که دریابند مهارت‌هایشان برای دانش‌آموزان مفید است، دریغ نمی‌کنند و حسی سراسر شادی و غرور خواهند داشت. در هر کلاسی، تعدادی از والدین مهارت‌هایی دارند که می‌توان از آن‌ها برای اجرای طرح بوم و آموزش دانش‌آموزان استفاده کرد. برای مثال، در کلاس‌ها غالباً پدرانی داریم که به مشاغل مهارتی نظیر نجاری، آهنگری و کشاورزی مشغول‌اند و مادرانی که مهارت‌های شیرینی‌پزی، میوه‌آرایی و خیاطی را به‌عنوان حرفه یا هنر دنبال می‌کنند. در صورتی که معلم با والدین و توانمندی‌های آن‌ها آشنا باشد، می‌تواند از مشارکت و همراهی آن‌ها برای طراحی برنامه ویژه کلاس خود استفاده کند.

شرح اجرای یک نمونه

در سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۷ در مدرسه شهید چمران منطقه

مسئول اصلی اجرای برنامه ویژه مدرسه، معلم کلاس است. او باید با طراحی آموزشی دقیق و تدوین طرح درس مناسب و به‌کارگیری رسانه‌های آموزشی نظیر فیلم‌های آموزشی، اینفوگرافیک، چندرسانه‌ای‌ها و همچنین روش کلاس معکوس، برنامه ویژه کلاس خود را اجرا کند. در این راستا معلمان می‌توانند از نیروهای داوطلب از جمله والدین، متخصصان، صاحب‌نظران و افراد علاقه‌مند به حوزه تعلیم و تربیت کمک بگیرند.

همکاری والدین با مدرسه، به‌خصوص در دوره ابتدایی، اهمیت و جایگاه خاصی دارد. یکی از اصول ناظر بر برنامه درسی ملی نیز جلب مشارکت و تعامل مؤثر معلمان، دانش‌آموزان، خانواده‌ها و سایر گروه‌های ذی‌ربط و ذی‌صلاح در طراحی، تولید، اجرا و ارزشیابی برنامه‌هاست و بوم بستری بالقوه برای جلب چنین همکاری‌هایی است. والدین دانش‌آموزان زمانی

۱۵ آموزش و پرورش، طرح بوم برای دانش آموزان پایه چهارم ابتدایی، به شرح جدول صفحه قبل و با کمک یکی از والدین اجرا شد. برای شروع کار و اجرای طرح، جلسه‌ای با حضور والدین تشکیل دادیم. طرح بوم و دلیل اجرای آن را تشریح و رضایت والدین را برای همکاری دریافت کردیم. سپس از همکاری و مشارکت یکی از والدین که در استان تهران و شهرستان پاکدشت گلخانه داشت، استفاده کردیم. به این صورت که خاک کشاورزی، نشای گل شمعدانی، کود شیمیایی مناسب و تعدادی گلدان و همچنین اطلاعاتی را که دانش آموزان نیاز داشتند، در قالب متن و تصویر در اختیارمان قرار داد.

در اولین جلسه عملی (۲۵ آذرماه)، دانش آموزان در حیاط مدرسه، نشاها را در گلدان‌هایی که با خود آورده بودند کاشتند و گلدان‌ها را در فضایی که مدیر برای این کار در

یکی از دلایل اصلی موفقیت طرح بوم، مشارکت فکری و عملی والدین در برنامه‌ریزی و اجرای آن بود

اختیارمان قرار داده بود، چیدند. از آن پس تا پایان سال، در هر جلسه یک یا دو دانش آموز مسئول آبیاری و رسیدگی به گیاهان بودند. همچنین، در برخی جلسات، با ارائه تصاویری از گل‌ها و گیاهان در مورد تأثیر کشاورزی در زندگی انسان، لزوم انجام فعالیت‌های کشاورزی و روش‌های انجام آن، صحبت می‌شد.

در اواخر سال (۲۲ اسفندماه) در جلسه‌ای با حضور والدین، گلدان‌های دانش آموزان که بزرگ و گل‌دار شده بودند، به آن‌ها تحویل و نحوه مراقبت فردی از گلدان‌ها در خانه آموزش داده شد. در همین جلسه، برنامه جلسات بعد از تعطیلات نوروز را برای سبزی‌کاری در حیاط مدرسه با والدین مطرح کردیم و چون آن‌ها نتیجه کار را تا آن روز می‌دیدند، با میل و اشتیاق موافقت و همراهی خود را اعلام کردند. در جلسات فروردین و اردیبهشت، دانش آموزان در باغچه مدرسه انواع سبزی اعم از تره، ترب قرمز، ریحان و گشنیز کاشتند و مسئولیت مراقبت و آبیاری سبزی‌ها را خودشان به عهده گرفتند.

سخن پایانی

در پایان برنامه ویژه مدرسه، تفاوت نگرشی دانش آموزان نسبت به گیاهان و اهمیت آن‌ها در زندگی کاملاً مشخص بود. والدین از این همه تغییر در فرزندانشان شگفت‌زده بودند. دانش آموزانی که شاید تا دیروز علاقه‌ای به گیاهان نداشتند و توجهی به آن‌ها نمی‌کردند، امروز نسبت به گیاهان علاقه‌مند و محتاط رفتار می‌کردند و دوست داشتند نام و روش کشت هر گیاهی را که می‌دیدند، بدانند. به نظر یکی از دلایل اصلی موفقیت این طرح، مشارکت فکری و عملی والدین در برنامه‌ریزی و اجرای آن بود. شکی نیست بدون همراهی و مشارکت آن‌ها امکان اجرای بدون نقص برنامه وجود نداشت.

عنوان برنامه	آموزش کشاورزی به دانش آموزان
نحوه اجرا	مستمر در قالب برنامه هفتگی (دو ساعت در هفته)
اهداف شناختی	یادگیری روش‌های کاشت و آبیاری محصولات کشاورزی و مواردی از این نوع
اهداف عاطفی	<ul style="list-style-type: none"> شکوفایی خلاقیت کودک آموزش کار گروهی و صبر به کودک ایجاد نگرش مثبت نسبت به مصرف میوه و سبزی ایجاد علاقه برای حفظ محیط زیست
ارتباط با ساحت	اقتصادی و حرفه‌ای
تاریخ شروع و پایان دوره	شروع برنامه: ۹۷/۸/۱۵ - تاریخ پایان برنامه: ۹۸/۲/۱۵
شرح اجمالی برنامه	برنامه دوره به صورت عملی خواهد بود و دانش آموزان در طی دوره در مدرسه و منزل به کاشت حداقل یک نوع گیاه و نگهداشت آن مشغول می‌شوند. در حین کار عملی، با برخی مطالب تئوری کشاورزی نظیر انواع خاک، گونه‌های گیاهان و روش‌های آبیاری آشنا می‌شوند.
نحوه ارزیابی	ارزیابی از دانش آموزان صرفاً به صورت مشاهده در حین دوره و بررسی فعالیت‌هایی است که در طی دوره انجام داده‌اند.